

O. ref. : A / 95 / 014

BETREFT : Wetsontwerp in verband met het Centraal Strafregister

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid artikel 29;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Justitie van 2 mei 1995, door de Commissie ontvangen op 5 mei 1995;

Gelet op het verslag van dhr. F. RINGELHEIM,

Brengt op 27 juni 1995 het volgende advies uit :

I. ONDERWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG :

Het wetsontwerp dat aan de Commissie voor advies wordt voorgelegd, beoogt het bestaan van het Centraal Strafrechtregister wettelijk vast te leggen, en regels op te stellen voor de toegang tot de geregistreerde gegevens, rekening houdend met de geleidelijke overgang van een manuele naar een geïnformatiseerde verwerking van de gegevens.

Anderzijds probeert dit wetsontwerp een oplossing te bieden voor de talrijke problemen die zijn gerezen naar aanleiding van de wijzigingen die door de wet van 9 januari 1991 werden aangebracht aan de wet van 7 april 1964 betreffende de uitwissing van veroordelingen en het eerherstel in strafzaken.

Het wetsontwerp preciseert voor het overige welke ambtenaren van het Ministerie van Justitie en welke griffiers van de Rechterlijke Orde toegang hebben tot de informatiegegevens bedoeld in artikel 3, eerste lid, 1° tot 8° en het tweede lid van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

II. ADVIES NR. 08 / 94 VAN 2 MAART 1994 VAN DE COMMISSIE VOOR BESCHERMING VAN DE PERSOONLIJKE LEVENSSFEER

Dit advies heeft betrekking op een ontwerp van koninklijk besluit waarbij de ambtenaren en de beambten die bij het Ministerie van Justitie belast zijn met het houden van het Centraal Strafrechtregister gemachtigd worden het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen te gebruiken.

Aangezien de Commissie vaststelde dat de organisatie en de werking van het Centraal Strafrechtregister niet door een wet werden geregeld, maar door eenvoudige ministeriële omzendbrieven, was zij van oordeel dat het niet gerechtvaardigd zou zijn aan alle ambtenaren en beambten van de niveaus 1, 2 en 3, belast met het houden van het Centraal Strafrechtregister, een machtiging te verlenen tot gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister, machtiging waarvan het uitzonderlijk karakter bijzondere waarborgen vereiste.

De Commissie stelde zich bovendien de vraag of het ontbreken van een wettelijke grond verenigbaar was met artikel 8 van het Europees Verdrag van de rechten van de mens, en met artikel 22 van de Belgische Grondwet, in de mate dat beide bepalingen voorzien dat slechts een wet beperkingen kan voorzien op het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

De Commissie preciseerde evenwel dat haar ongunstig advies niet vooruitliep op de beoordeling die zij zou moeten uitbrengen over een speciaal systeem van machtigingen dat in een ander juridisch kader hoort.

Het huidig wetsontwerp komt tegemoet aan de bezorgdheden van de Commissie, aangezien het een wettelijke basis verleent aan het Centraal Strafrechtregister, en aan de voorwaarden tot gebruik ervan.

III. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP :

A. Oprichting van het Centraal Strafregister.

Volgens artikel 1 van het wetsontwerp wordt in titel VII van Boek II van het Wetboek van Strafvordering ("*enige zaken van openbaar belang en van algemene veiligheid*"), hoofdstuk I vervangen door een hoofdstuk met als opschrift : "*over het Centraal Strafregister*", dat de nieuwe artikelen 590 tot 602 bevat.

Het Centraal Strafregister wordt in artikel 590 gedefinieerd als een systeem van geautomatiseerde verwerking gehouden onder toezicht van de Minister van Justitie, dat instaat voor de registratie, de bewaring, de wijziging en de mededeling van gegevens betreffende beslissingen in strafzaken en ter bescherming van de maatschappij.

De diensten die instaan voor de registratie van de gegevens zijn enerzijds de griffies van de hoven en de rechtbanken, en anderzijds de diensten van het Centraal Strafregister van het Ministerie van Justitie (artikel 590, tweede lid).

Artikel 590, derde lid bepaalt dat, in toepassing van artikel 8, 1 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, deze gegevens als basis kunnen dienen voor statistieken.

Artikel 591 geeft een opsomming van de in het Strafregister opgenomen gegevens betreffende hoofdzakelijk de strafrechterlijke beslissingen over elke persoon : de veroordelingen, de beslissingen tot vrijspraak, tot opschorting van de uitspraak, tot herroeping van het uitstel, tot terbeschikkingstelling van de regering, de ontzettingen uit de ouderlijke macht, de arresten van eerherstel, enz....

Het betreft hier sommige van de gerechtelijke gegevens waarvan de verwerking, ingevolge artikel 8, 1 van de wet van 8 december 1992, slechts geoorloofd is voor de door of krachtens de wet vastgestelde doeleinden.

De verwerking van deze gegevens lijkt onontbeerlijk voor de werking van de rechterlijke macht en voor de uitoefening van administratieve overheid. Het betreft hier wettige doeleinden en de bedoelde gegevens lijken toereikend, ter zake dienend en niet overmatig in verhouding tot de doeleinden.

B. Toegang tot de gegevens opgenomen in het Centraal Strafregister.

Artikel 594 bepaalt dat de gegevens opgenomen in het Centraal Strafregister toegankelijk zijn voor :

- de leden van de Rechterlijke Orde bedoeld in de titels I tot VI van Boek I van het Gerechtelijk Wetboek en belast met dossiers in strafzaken, dit wil zeggen de magistraten en de griffiers;

- de secretarissen van het parket en de ambtenaren van niveau 1 van de administratieve overheden belast met de uitvoering van beslissingen in strafzaken en van maatregelen ter bescherming van de maatschappij;
- de leden van de politiediensten bekleed met de hoedanigheid van officier van de gerechtelijke politie, alsook de ambtenaren van niveau 1 van de inlichtingendiensten.

Artikel 595 bepaalt dat de Koning bij in Ministerraad overlegd besluit en na advies van de Commissie ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer, aan bepaalde administratieve overheden toegang kan verlenen tot in het Strafregerister opgenomen gegevens, alleen maar in het kader van een door of krachtens de wet bepaalde doeleinde.

Hetzelfde artikel 595 geeft een opsomming van de gegevens waartoe deze administratieve overheden in geen enkel geval toegang hebben.

Zoals uiteengezet in de memorie van toelichting van het wetsontwerp, voorziet dit ontwerp een selectieve toegang tot de gegevens van het Strafregerister, naargelang de hoedanigheid van degene voor wie ze bestemd zijn, en van het gebruik dat ervan zal worden gemaakt. Bij het organiseren van een selectieve toegang, hebben de voorstellers van het ontwerp ervoor gezorgd de toepassing van de strafwet niet te verhinderen en tegelijkertijd de sociale reclassering van tot lichte straffen veroordeelde personen niet te benadelen.

Dit is de reden waarom bijvoorbeeld de openbare besturen geen toegang meer hebben tot de veroordelingen tot gevangenisstraffen van ten hoogste zes maand of tot geldstraffen die vijfhonderd frank niet overschrijden, na verloop van vijf jaar, te rekenen vanaf de datum van de gerechtelijke eindbeslissing waarbij ze zijn uitgesproken, behalve wanneer deze veroordelingen vervallenverklaringen inhouden waarvan de gevolgen de termijn van vijf jaar overschrijden en waarvan de kennis onontbeerlijk is voor de juiste toepassing van een wettelijke of reglementaire bepaling.

De Commissie merkt in deze bepalingen van het wetsontwerp niets op dat in tegenspraak is met de bepalingen van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Gelet op het bijzonder gevoelig karakter van de gegevens die in het Centraal Strafregerister zijn opgenomen, is de Commissie evenwel van oordeel dat het verlenen van de machtiging op een meer restrictieve wijze dient te gebeuren, waarbij meer rekening wordt gehouden met de uitgeoefende functies van het ambt dan met de graad van de gemachtigde ambtenaren.

C. Toegang van de diensten die instaan voor de registratie van gegevens van het Centraal Strafregerister, in het Rijksregerister van de natuurlijke personen.

Op grond van artikel 592 van het wetsontwerp zijn de inlichtingen bedoeld in artikel 3, eerste lid, 1° tot 8° en het tweede lid van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregerister van natuurlijke personen, toegankelijk voor :

- de ambtenaren van niveau 1 van de dienst van het Strafregerister van het Ministerie van Justitie;
- de hoofdgriffiers, de griffiers-hoofd van griffie en de griffiers-hoofd van dienst van de hoven en rechtbanken.

Deze overheden mogen het identificatienummer van het Rijksregister enkel gebruiken voor de identificatie van de in het Strafregister opgenomen personen.

Ze kunnen de machtiging tot toegang en gebruik opdragen aan één of meer personen die schriftelijk en met name worden aangewezen.

Verder hebben de personen bedoeld in artikel 594 (hierboven vernoemd), in het kader van de raadpleging van het Strafregister, toegang tot de inlichtingen van het Rijksregister.

Er wordt tenslotte gepreciseerd dat de Koning de voorwaarden bepaalt volgens dewelke deze vergunningen worden gegeven.

De Commissie legt nogmaals de nadruk op de noodzaak om de machtigingen tot toegang tot de gegevens van het Rijksregister die zijn toegekend aan beambten van het Strafregister, te koppelen aan de uitgeoefende functies i.p.v. aan de administratieve graden van deze ambtenaren.

De Commissie wenst eveneens te onderstrepen dat de mogelijkheid om de vergunning tot toegang op te dragen aan personen die schriftelijk en met name worden aangewezen niet systematisch en op algemene wijze mag gebeuren. Het is wenselijk in de tekst van de wet te preciseren (artikel 592, derde lid) dat deze vergunningen gemotiveerd en gerechtvaardigd moeten worden door dienstnoodwendigheden.

De Commissie merkt met voldoening op dat in artikel 602 van het ontwerp wordt bepaald, dat de personen die tussenkomen in de verwerking van de gegevens van het Centraal Strafregister gehouden zijn aan beroepsgeheim.

Ze moeten bovendien al het nodige doen om de veiligheid van de inlichtingen te waarborgen. In dit verband meent de Commissie dat het hier aangewezen is eerder te spreken over "maatregelen" dan over "voorzorgen". Het woord "maatregelen" suggereert immers het bestaan van een beveiligingsmechanisme.

Het is bovendien van belang in het ontwerp een bepaling in te voegen volgens welke de Koning aangepaste veiligheidsnormen kan uitvaardigen om de veiligheid van de gegevens te waarborgen in de diensten van het Centraal Strafregister, en bij de administratieve overheden die toegang hebben tot de gegevens van het Strafregister. Hij kan onder meer de opdracht definiëren die moet worden toegekend aan een veiligheidsconsulent, die in het bijzonder belast wordt met de informatieveiligheid. Hiervoor zou hij zich bij voorbeeld kunnen baseren op de bepalingen van artikel 3 van het koninklijk besluit van 12 augustus 1993 houdende de organisatie van de informatieveiligheid bij de instellingen van sociale zekerheid. Er wordt aan herinnerd dat de bevoegdheid van de Koning om aangepaste normen inzake informaticaveiligheid uit te vaardigen, het voorwerp uitmaakt van artikel 16, 3, derde lid van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Verder stemt de Franse tekst van de artikelen 596, derde lid en 597, tweede lid van het ontwerp niet overeen met de Nederlandse tekst : de woorden "*volgens de door de Koning vastgestelde voorwaarden...*" worden in de Franse versie niet hernomen. Het is belangrijk deze vergissing recht te zetten door dit gedeelte van de zin in de Franse tekst in te voegen.

OM DEZE REDENEN,

Rekening houdend met voornoemde opmerkingen, brengt de Commissie een gunstig advies uit.

De secretaris,

De voorzitter,

(get.) J. PAUL.
THOMAS.

(get.) P.